

Energiecafé over de warmtepomp en nog veel meer

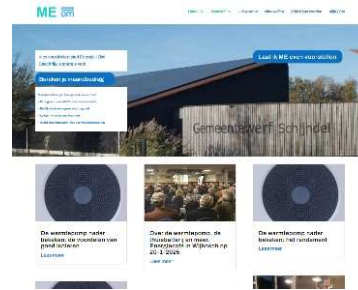
Meierijstad Energie

**Uw energiecoöperatie
voor betaalbare energie en een duurzame toekomst**

Wie, wat is Meerijstad Energie (ME)?

Gratis advies van de energiecoach

Informatie via nieuwsbrief en website

Overleggen met de gemeente

Het organiseren van energiecafés

Met *Beppen* energie besparen

Plannen maken en uitvoeren met de DoeTank

Energie via de coöperatie naar Energieleverancier: OM | Nieuwe energie

Presentaties

Frans van den Heuvel
Sint-Oedenrode (Boskant)

Onderwerpen:
Broeikasgassen
Opwarming van de aarde

Frans van Beek
Schijndel (Wijbosch)

Onderwerpen:
Isoleren
Ventileren
Warmtepomp
Gevolgen voor de energierekening
Subsidie
Zonnepanelen en thuisbatterijen

Frans van Den Heuvel

Frans van den Heuvel
Sint-Oedenrode (Boskant)

- > 40 jaar ervaring in de koeltechniek en warmtepompen
- > Lid DoeTank (Meerijstad Energie)
- > Voorzitter dorpsraad Boskant

Waarom is het verstandig om energie te besparen?

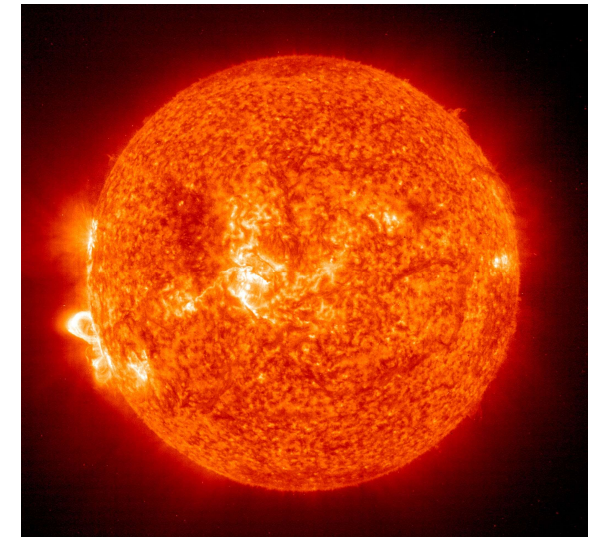
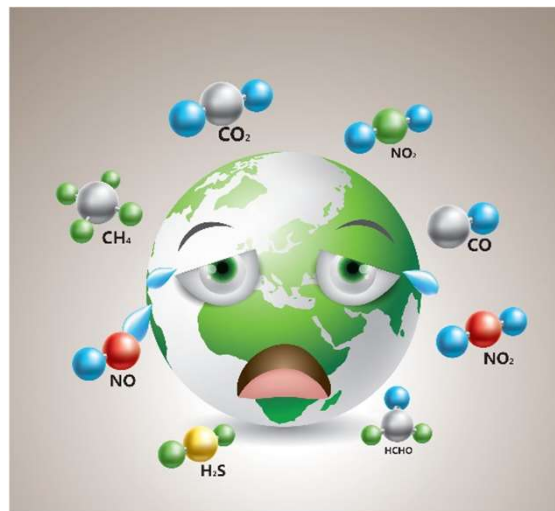
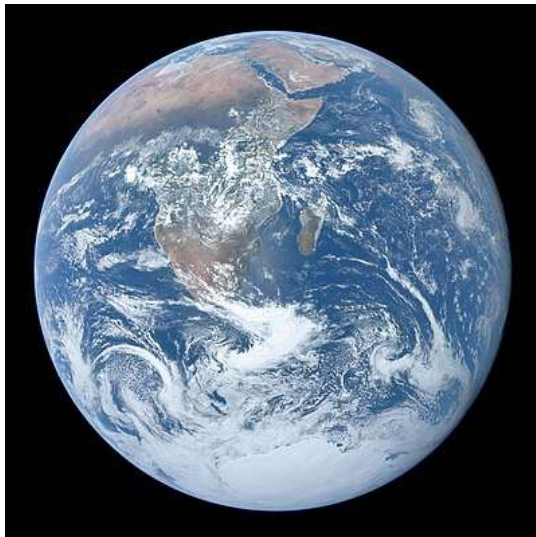
- Broeikas gassen
  - Hoe is onze lucht samengesteld?
  - Welke gassen veroorzaken het broeikaseffect?
- CO₂
  - Wat is CO₂ en wat doet het?
- De energie die onze aarde bereikt
- Stikstof (N)
  - Wat is het en wat doet het?
- Hoe kunnen we de uitstoot reduceren?
  - Minder fossiele brandstof gebruiken / Wat kunnen we zelf doen?
- Toekomstige nieuwe energiebronnen

Broeikasgassen

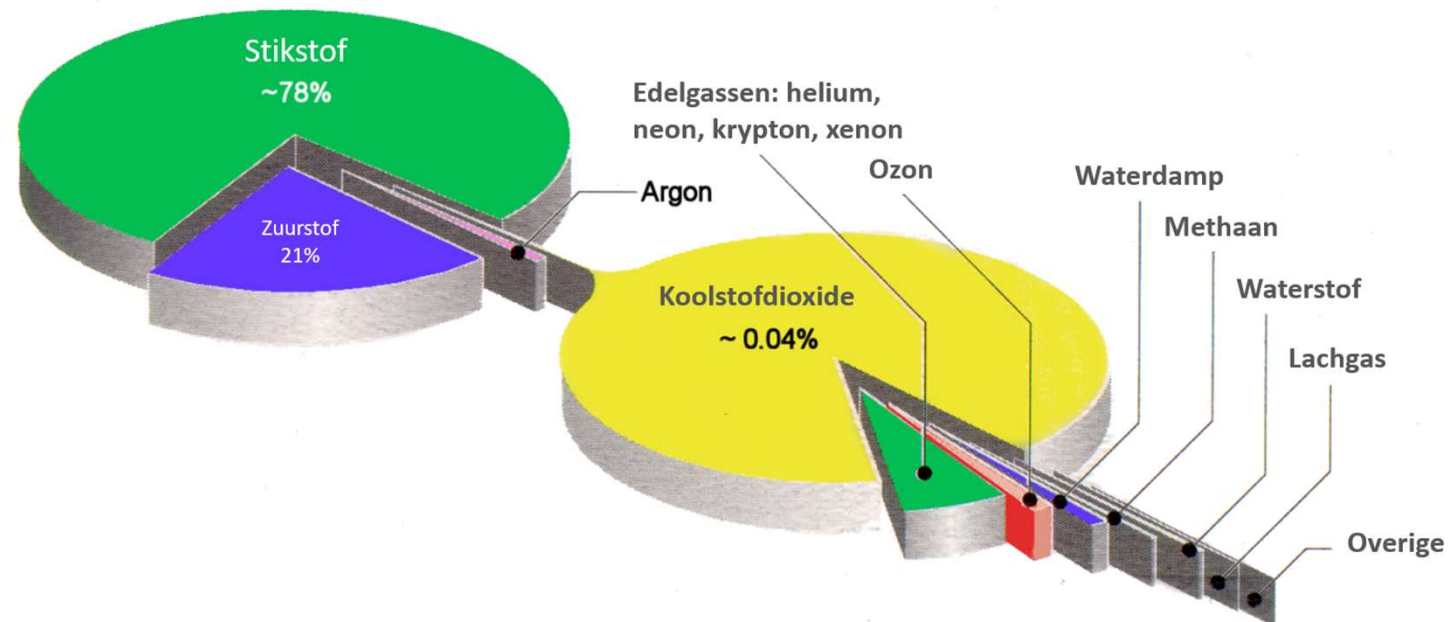
- Alle energie die we op aarde gebruiken komt van/uit onze aarde of van de zon
- Een groot gedeelte van de zonne-energie wordt weer teruggekaatst.
- Indien er minder wordt teruggekaatst ontstaan er een onbalans
- De aarde warmt op met diverse gevolgen zoals: bosbranden, veel neerslag, extreme hitte, uitsterven diersoorten, etc etc

Wat is de oorzaak van dit alles? ➡ uitstoot van bepaalde gassen

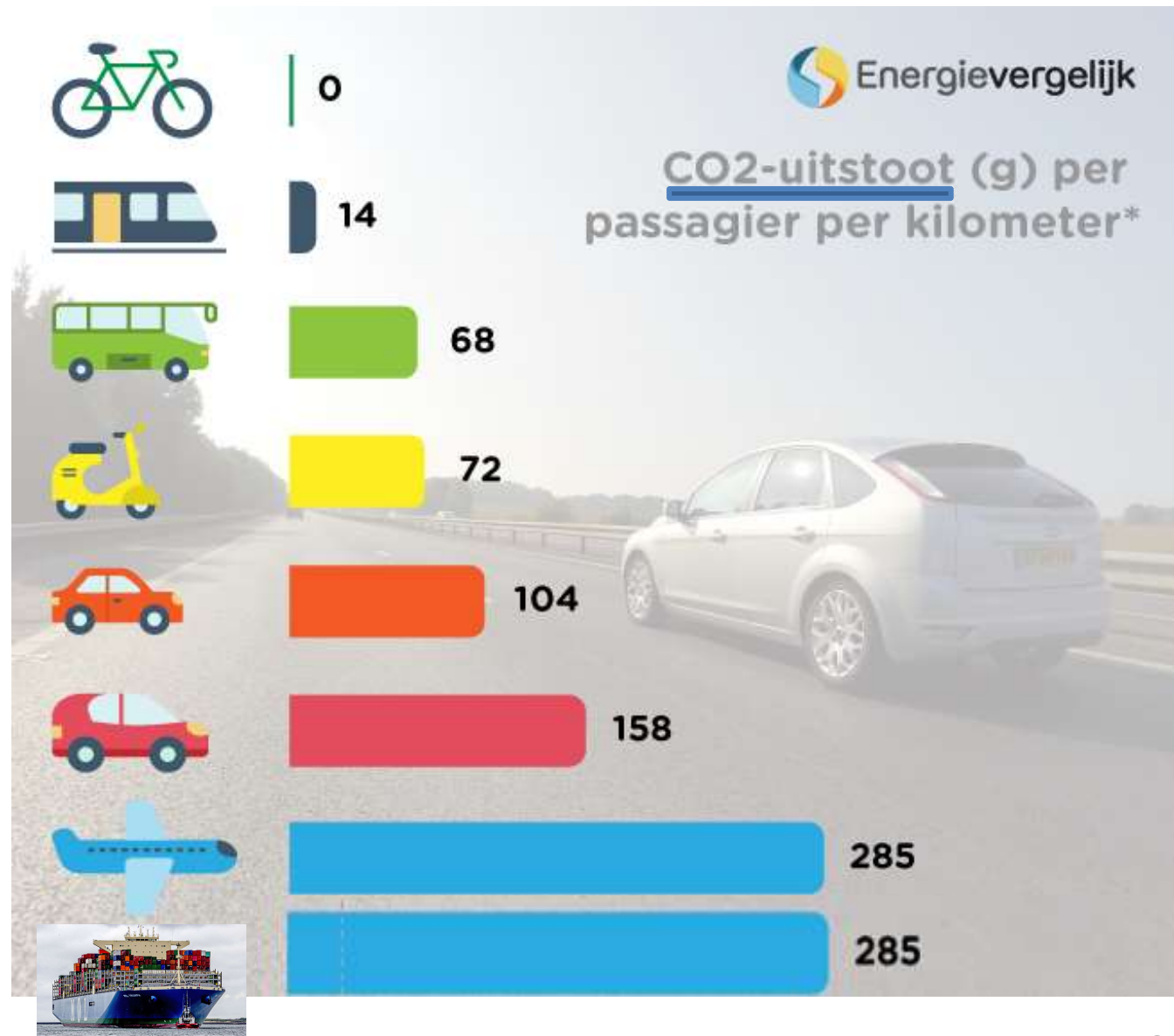
Hoe is onze lucht samengesteld

- 78% is stikstof (N)
- 21% is zuurstofgas (O)
- 1% is edelgas Argon
- 0,032% is CO₂ (Koolstofdioxide)
- 0,0002% is Methaan (CH₄)
- Rest zijn diverse andere gassen

Welke gassen veroorzaken het broeikaseffect

- CO2
- Stikstof
- Methaangassen
- NH3 (ammoniak)
- Lucht

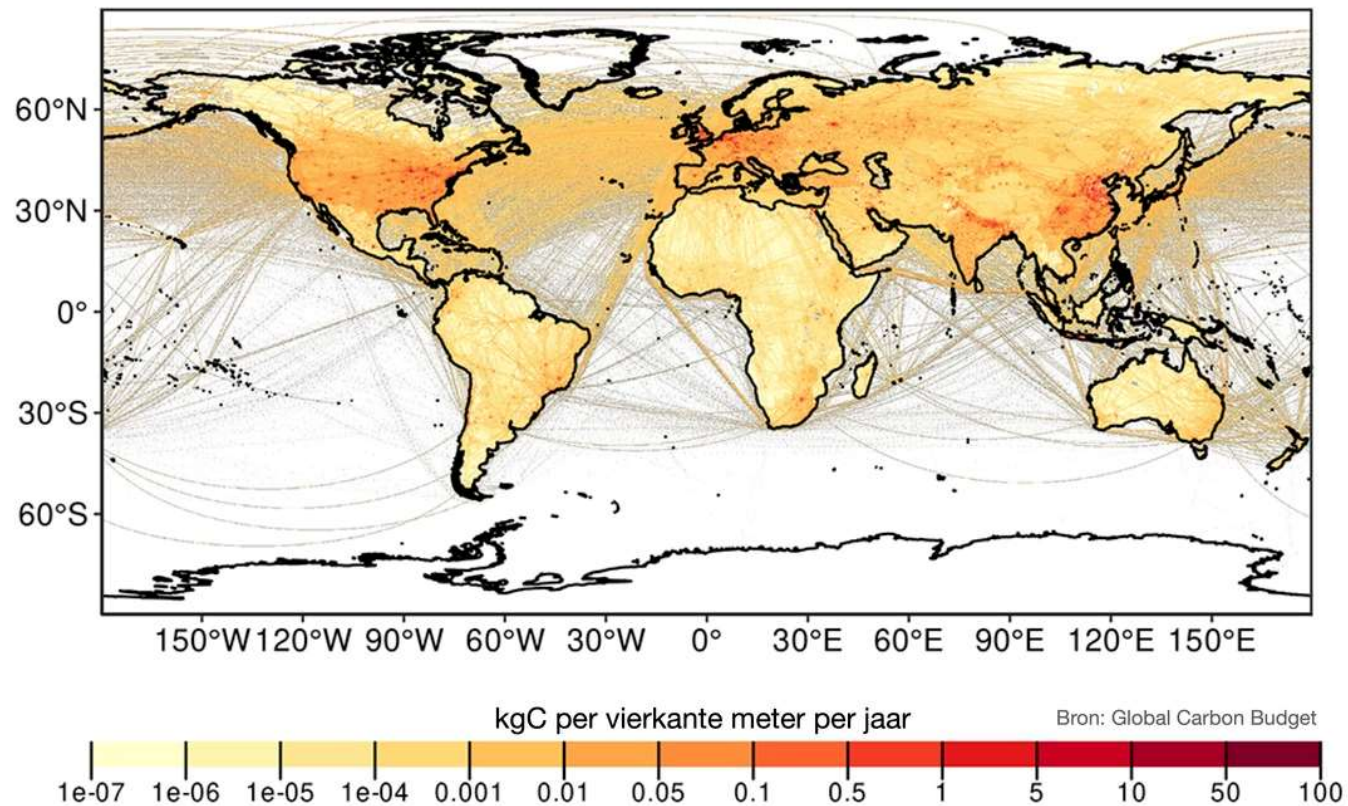

CO₂ uitstoot

- Wat is CO₂?
- Hoe ontstaat het?
- Wat zijn de nadelige gevolgen?

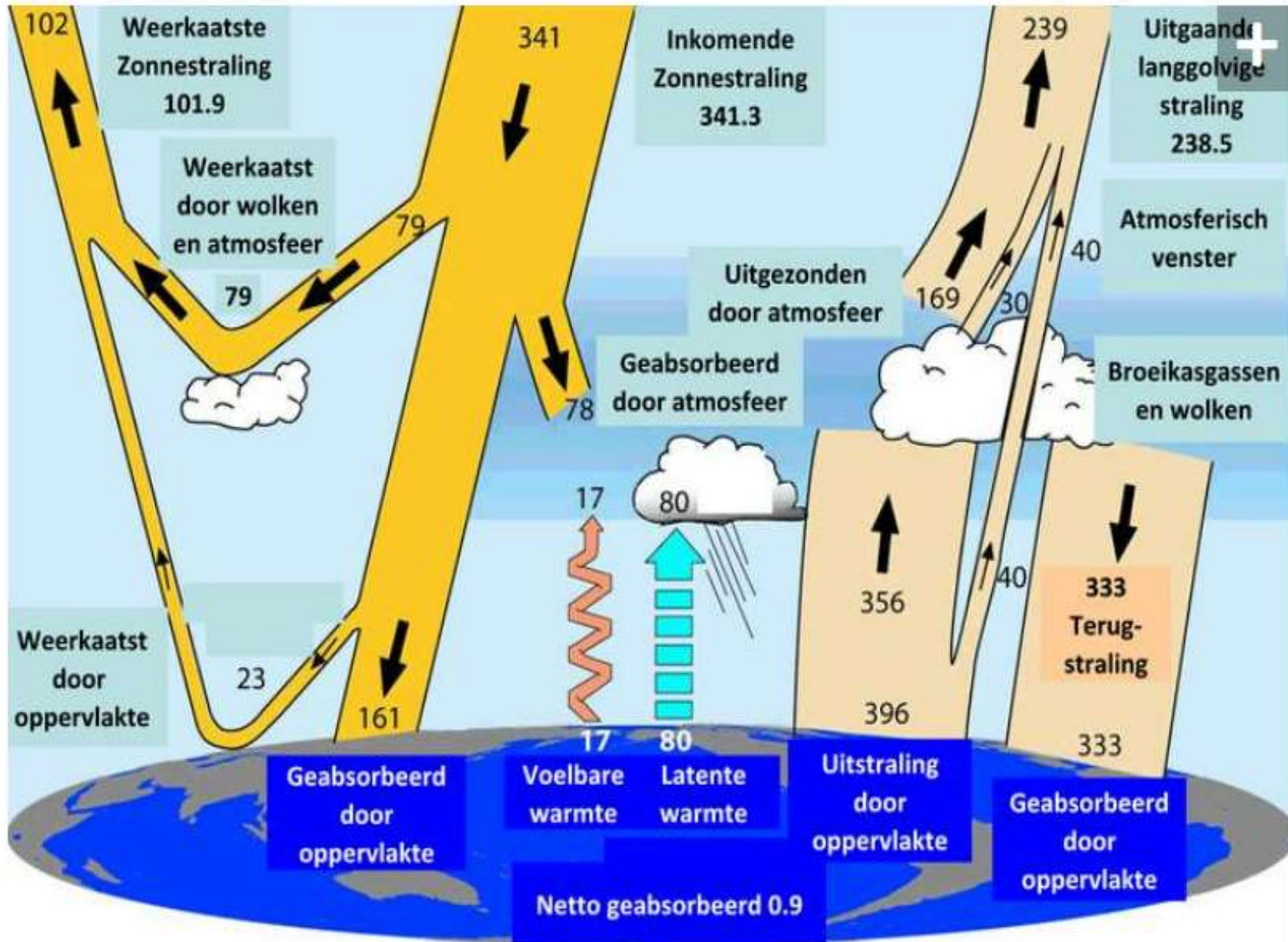
Gemiddelde uitstoot van CO₂ uit fossiele brandstoffen en cement 2012-2021

Wat is CO2 en hoe houden we dat onder controle

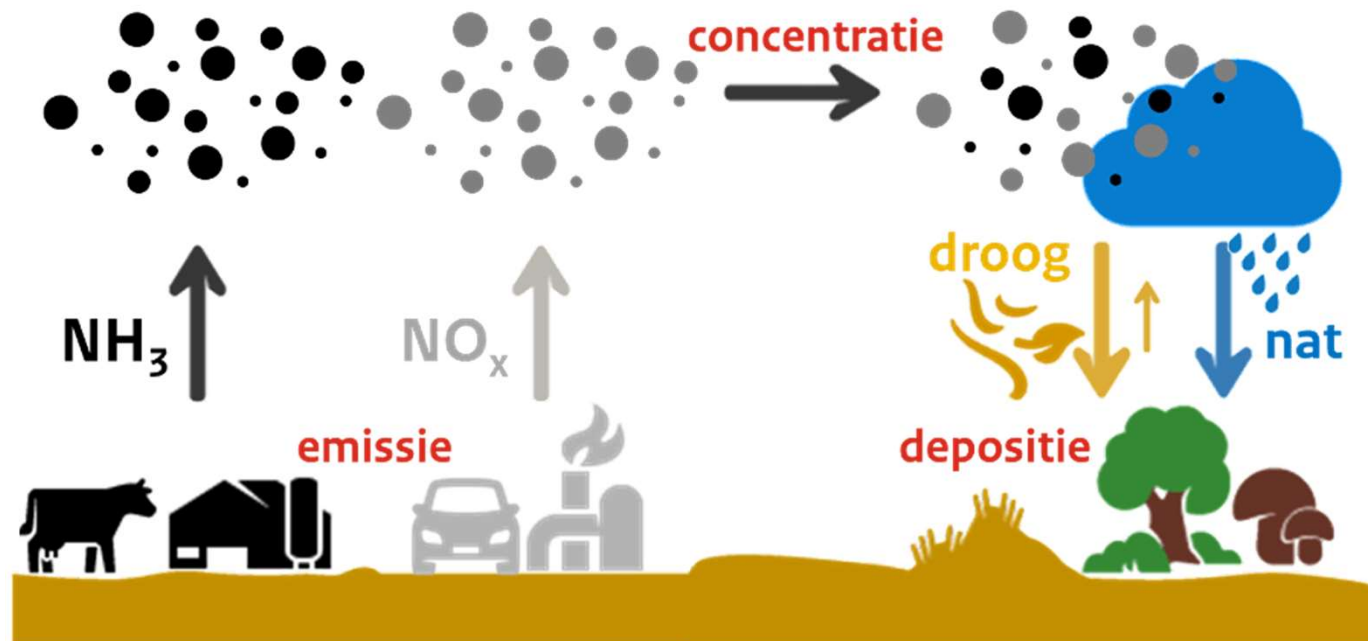

De energie die onze aarde bereikt

Stikstof (N)

- Dood indirect de insecten (zonder bijen geen fruit)
- Drinkwater moeilijk te zuiveren (verwijderen stikstofverbindingen)
- Stikstof verstikt het waterleven in plassen en meren
- Heidevelden worden overwoekert door grassen. Geen Grutto's, geen roodborstje en geen mussen etc. Veel ganzen.
- Stikstof snelle groeiers zijn: grassen, varens, brandnetel en braamstruiken

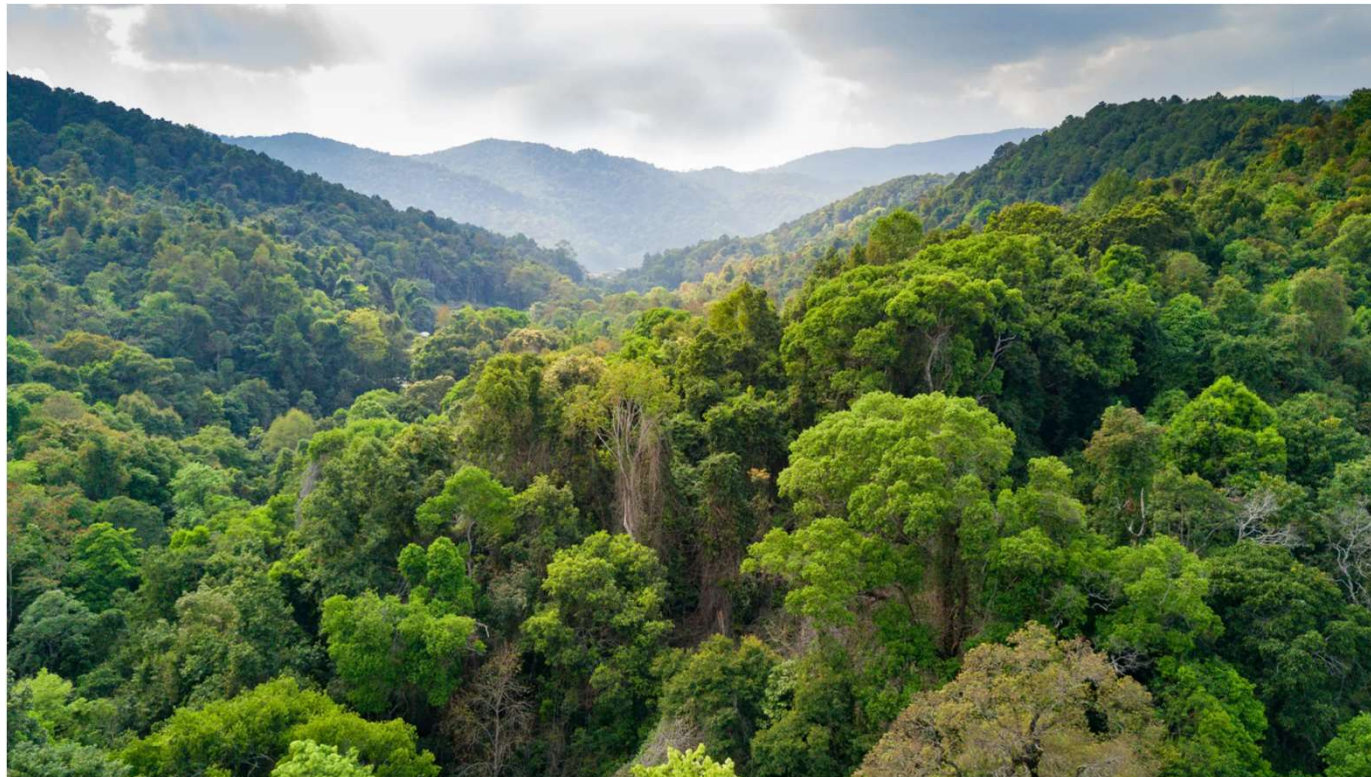
Andere broeikasgassen

- **Methaan** (CH₄) komt vooral vrij bij de veeteelt. Methaan is een sterk broeikasgas.
1 kilo methaan heeft hetzelfde effect als 28 kilo CO₂.
- **Lachgas** (N₂O, distikstofoxide)
1 kilo lachgas heeft hetzelfde effect als 265 kilo CO₂.
- **Waterdamp** is ook een broeikasgas.
Door de opwarming van de aarde wordt de lucht warmer, en warme lucht kan meer waterdamp bevatten.
- **Fluorgassen** (o.a. SF₆) zijn de sterkste broeikasgassen op aarde.
Gelukkig mogen deze gassen niet meer gebruikt worden.

Hoe kunnen we de uitstoot reduceren

- Minder mensen en minder vee (lastig)
- Minder fossiele brandstof gebruiken (diverse mogelijkheden)
- Meer groen (bomen) plaatsen. Ontbossing voorkomen
- Gebruik natuurlijke koudemiddelen (Cfk's tasten ozonlaag aan)

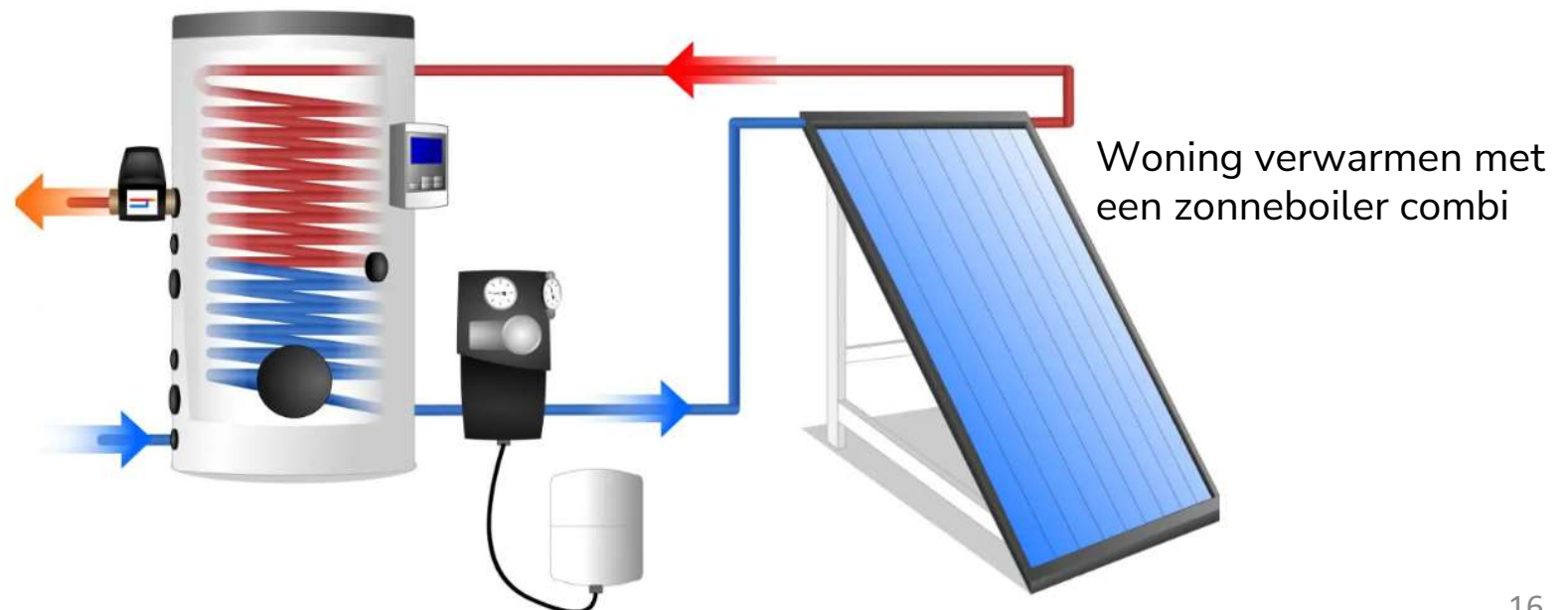
Minder fossiele brandstof gebruiken

- Van het gas af (elektrisch verwarmen met warmtepomp en of airco)
- Gebruik groene stroom i.p.v. fossiele brandstof
- Verminder gebruik van de auto, vliegtuig, ...
- Kook elektrisch
- Waterstof gas (in de toekomst)

Reduceren en besparen / wat we zelf kunnen doen

- Huis isoleren is de beste besparing zowel voor warmte en koude
- Plaats juiste hoeveelheid zonnepanelen
- Gebruik een warmte boiler op zonnepanelen stroom
- Vervang oude koelkasten
- Droog de was niet in de droger (energie vreter)
- Pas een hybride warmtepomp of airco toe

Toekomstige nieuwe energiebronnen

- Kernenergie (kernsplitsing of kernfusie)
- Zonne-energie
- Windenergie
- Getijdenenergie (waterstroming tgv eb en vloed)
- Aardwarmte

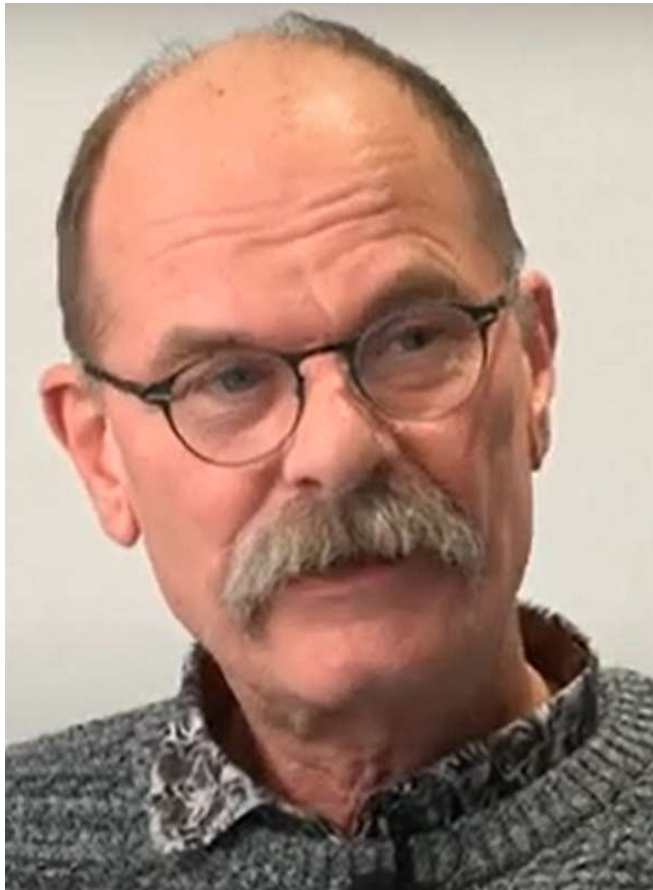

Vragen

Presentatie Frans van Beek

Frans van Beek
Schijndel (Wijbosch)

- > Energiecoach (Meerijstad Energie)
- > Lid DoeTank (Meerijstad Energie)
- > Zijn huis energieneutraal gemaakt
- > Geeft lezingen over de warmtepomp

Info vanuit de markt

Jan Janssen → warmtepomp

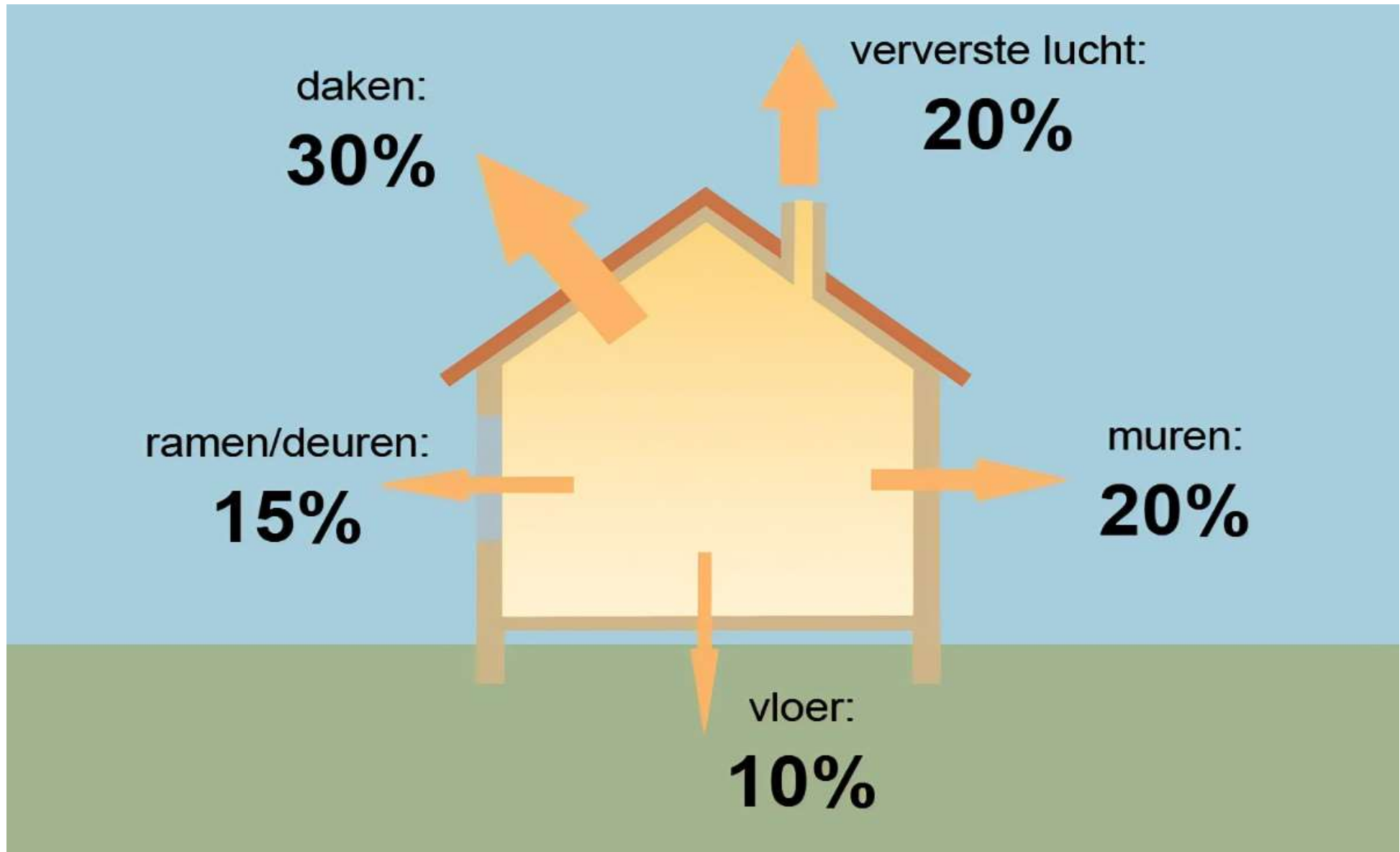

Gijs Scheffers → thuisbatterij

De onderwerpen

- Isoleren
- Ventileren
- warmtepomp
  - Soorten warmtepompen
  - Het rendement van een warmtepomp
  - Invloed factoren voor werking en rendement
  - Airco
  - Invloed warmtepomp op het milieu
  - Jan Janssen geeft uitleg/antwoord vragen over de warmtepomp
- Gevolgen voor de energierekening
- Subsidie
- Toegevoegde waarde zonnepanelen en thuisbatterijen
  - Gijs Scheffers geeft uitleg/antwoord vragen over de thuisbatterij

Waarom eerst isoleren?

Isolatie, het hoe en waarom?

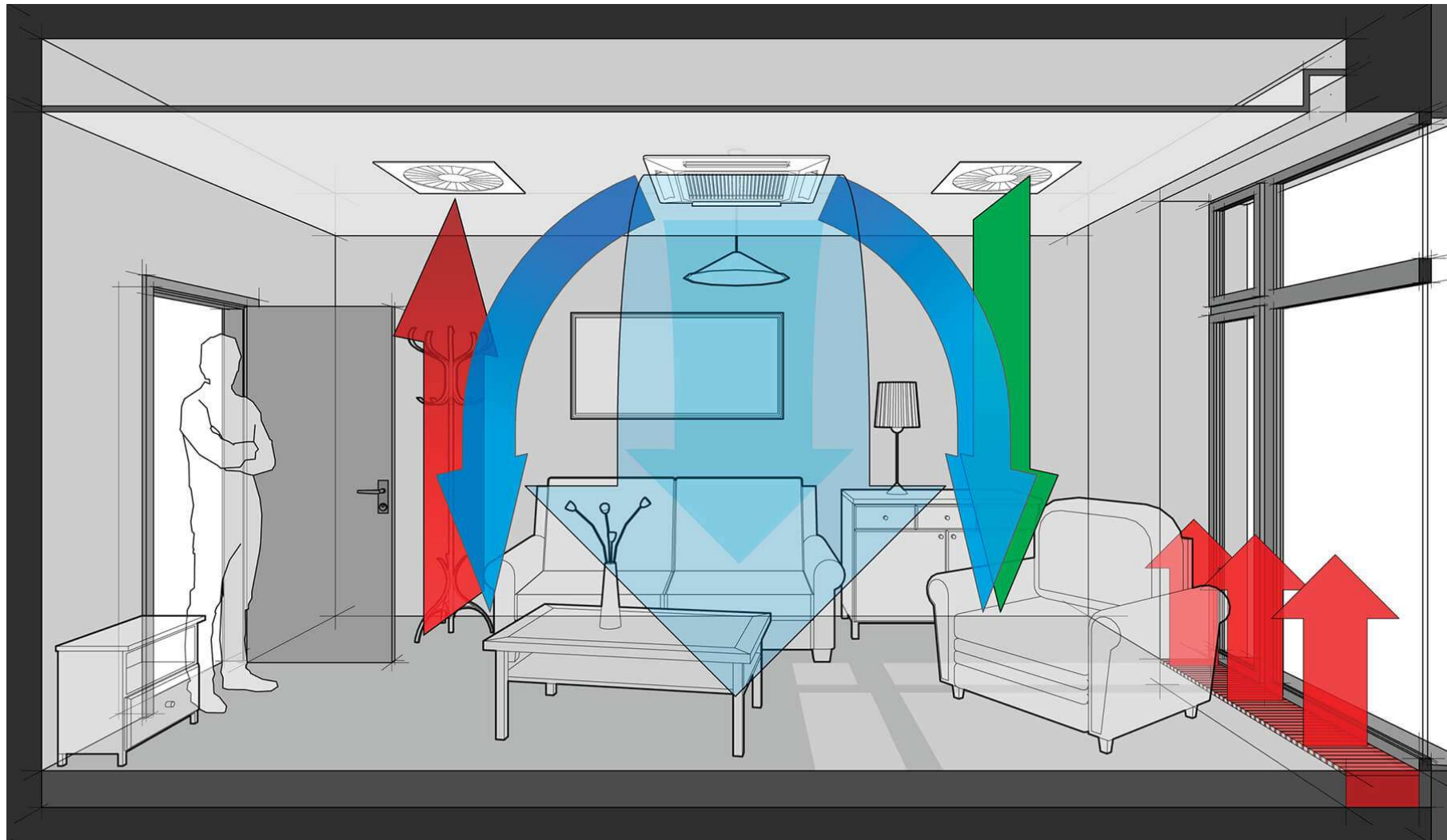
- Kost geld
- Bespaart energie, dus geld
- Geld is niet weg
- Denk aan het nageslacht
- Beter voor het milieu
- Woning wordt comfortabeler
- Kleinere capaciteit warmtebron nodig

Ventileren

Ventileren

- Waarom ventileren?
  - Verwarmen van vochtige lucht kost energie
  - Te vochtige lucht is ongezond
  - Te veel CO2 in de lucht geeft gezondheidsklachten
- Enkele tips om goed te ventileren
  - Ververs je huis elke dag 15 minuten (creëer tocht)
  - Meet je luchtkwaliteit en neem eventueel actie
  - Breng een decentrale WTW ventilatie aan

WTW= warmteterugwinning

Ventileren

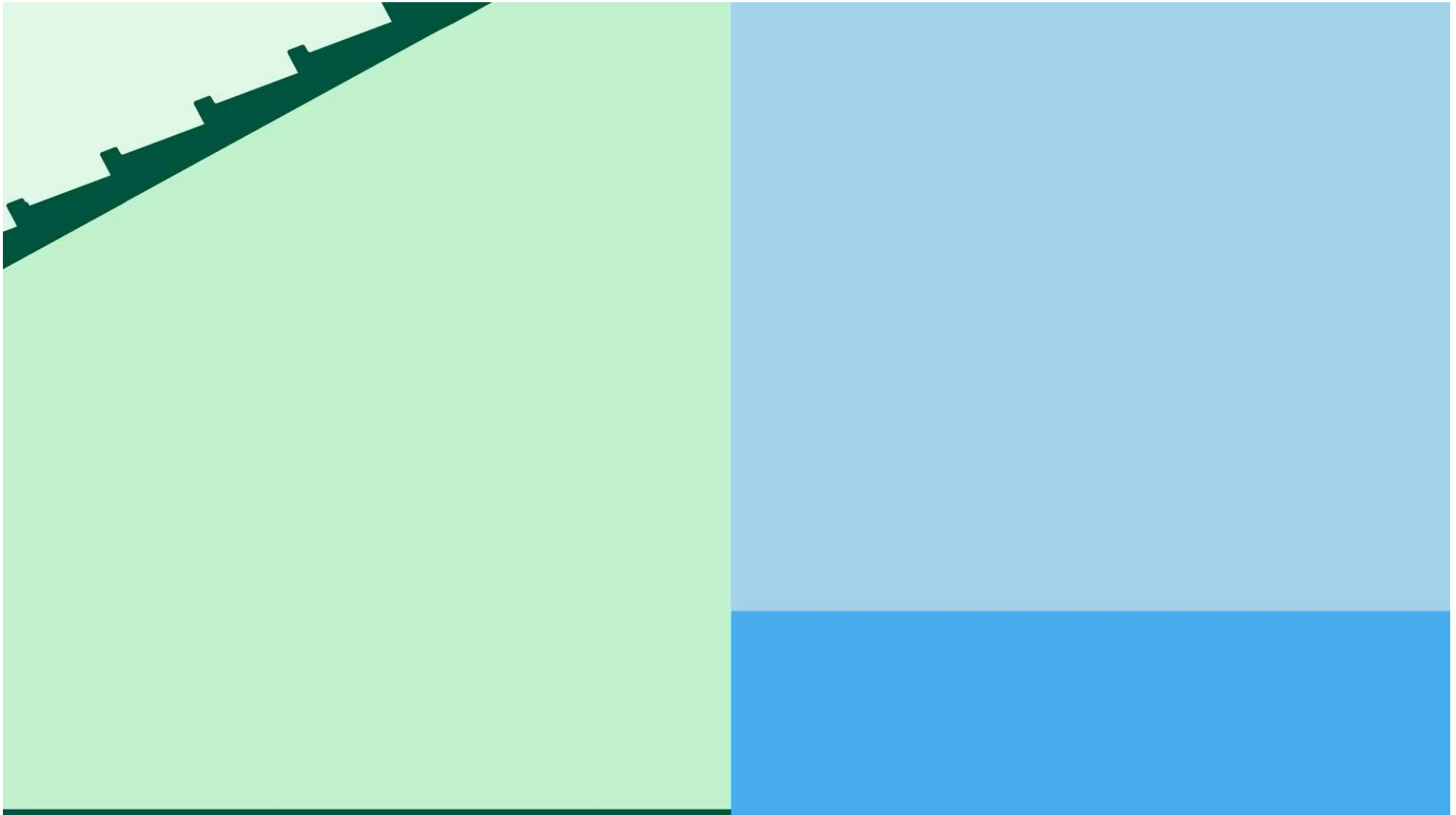

Warmtepomp

- Werking warmtepomp
- Soorten warmtepompen
- Het rendement van een warmtepomp
- Invloed factoren voor werking en rendement
- Airco
- Invloed warmtepomp op het milieu

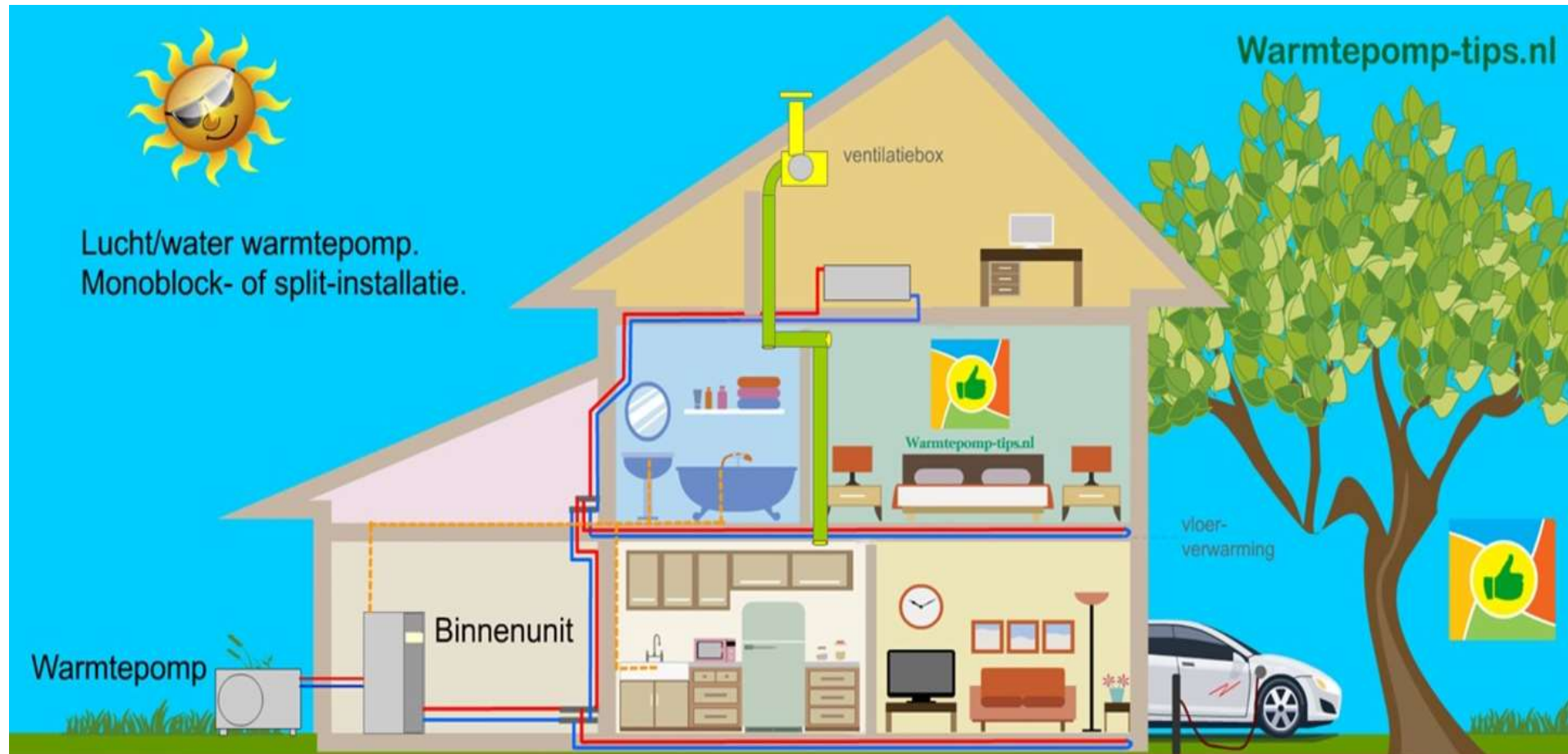
Werking warmtepomp

Soorten warmtepompen

Lucht/water

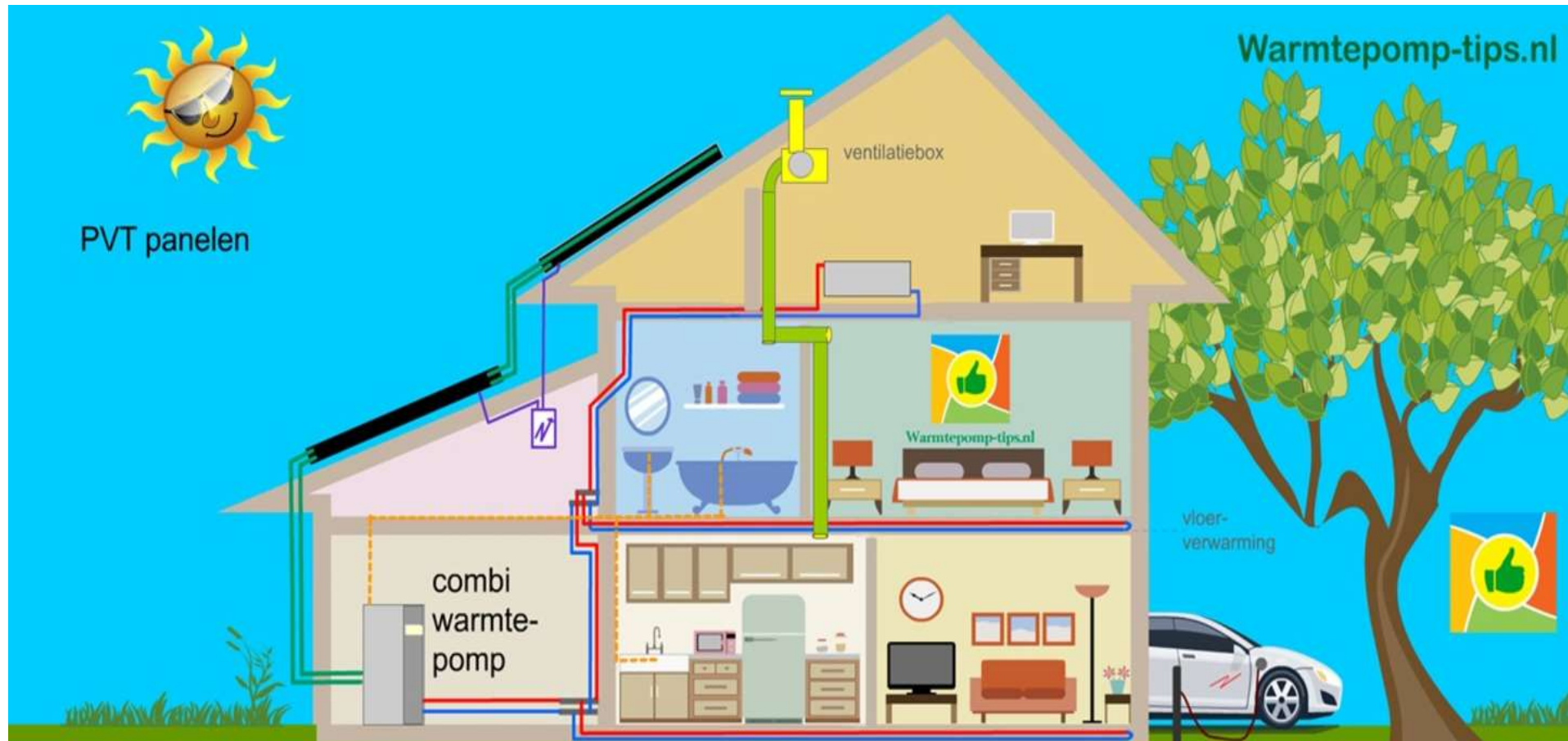
Soorten warmtepompen

Gesloten verticale bron

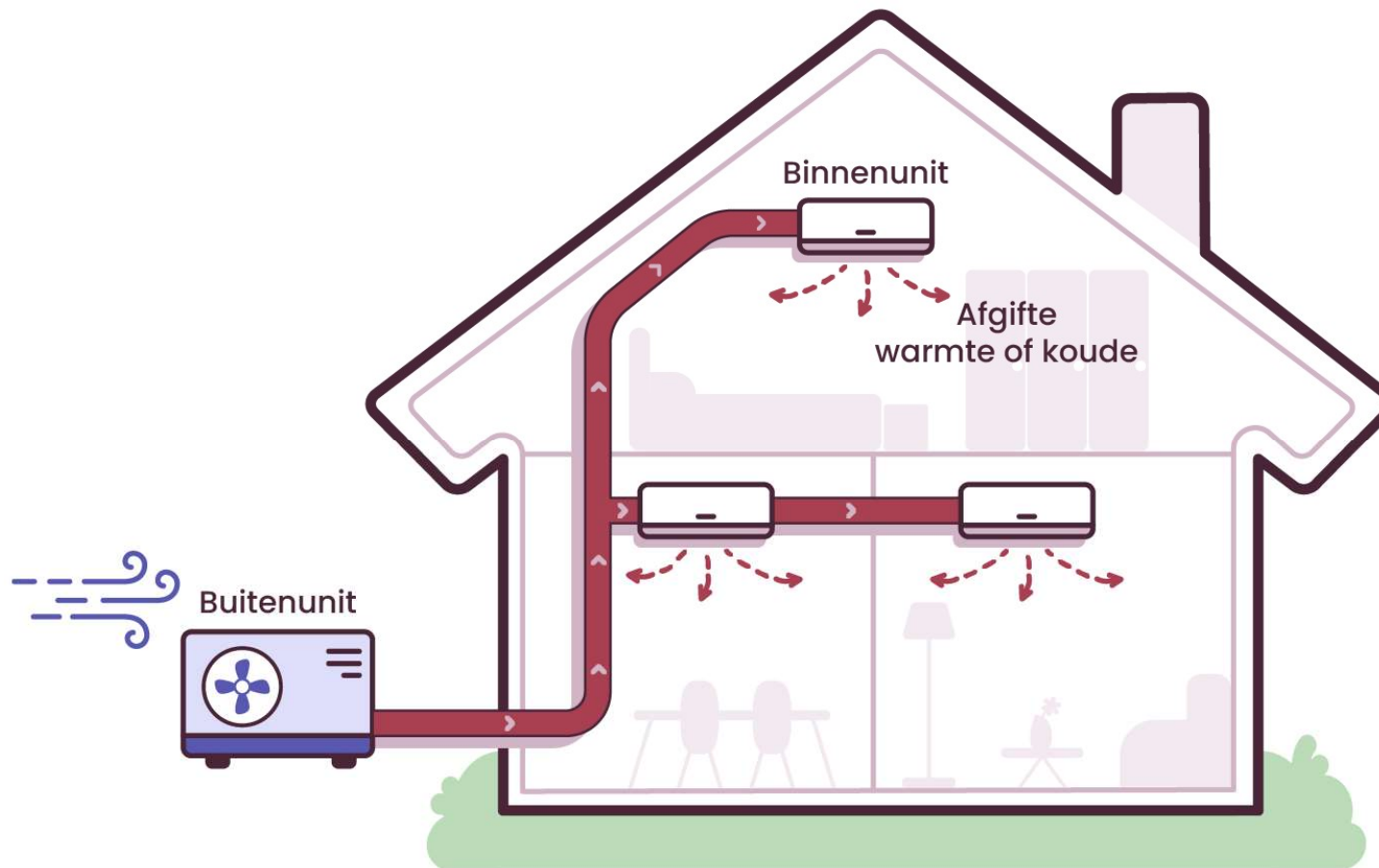

Soorten warmtepompen

PVT panelen

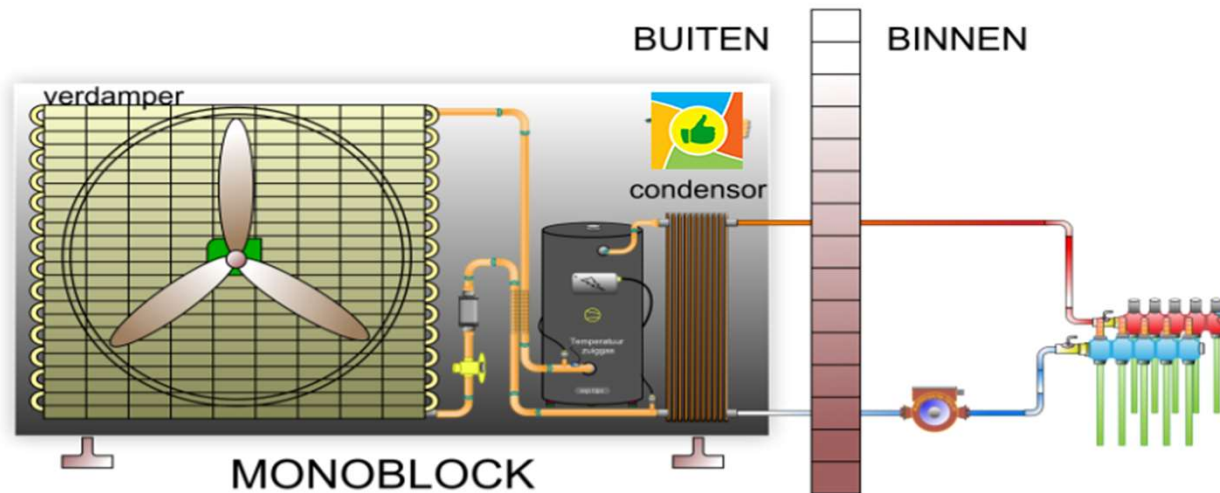

Airco

Monoblock of split

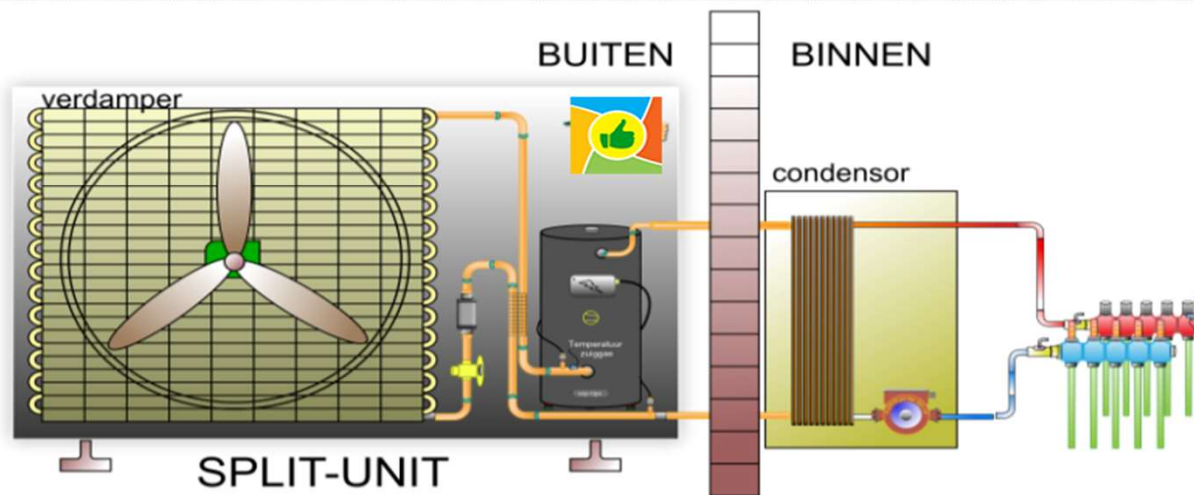

Tussen de buiten-unit en binnen circuleert cv-water

WARMTEPOMP-TIPS.NL

lucht/water-warmtepomp

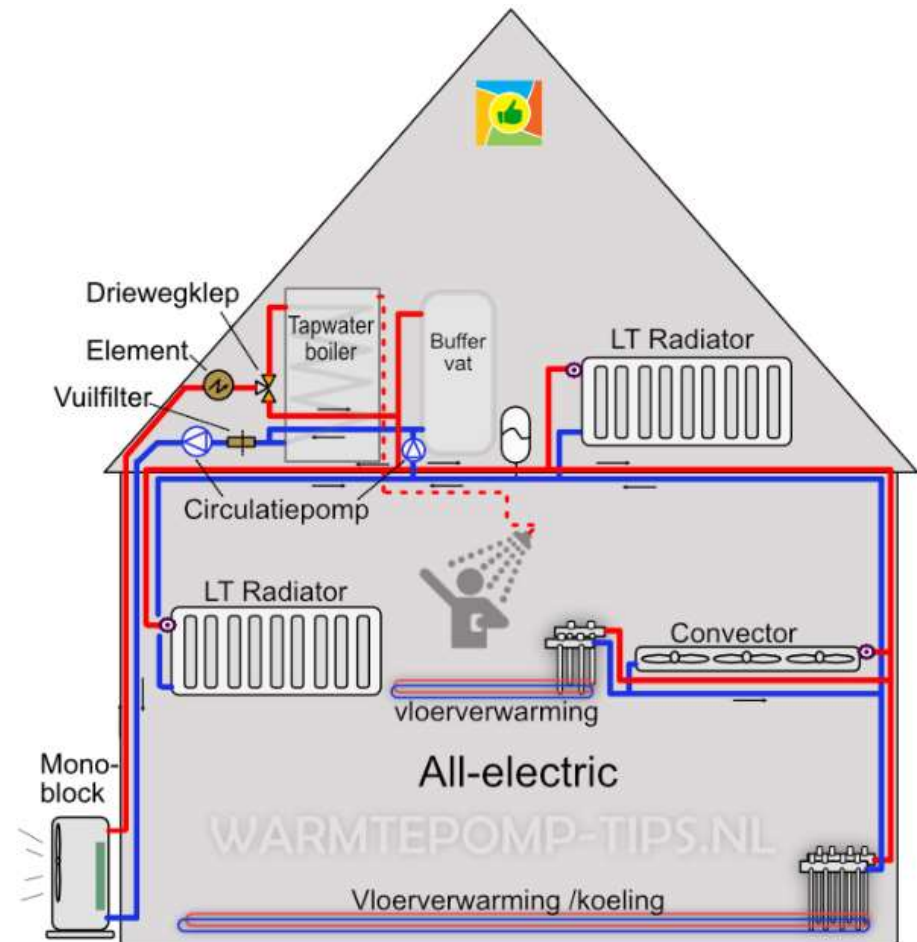
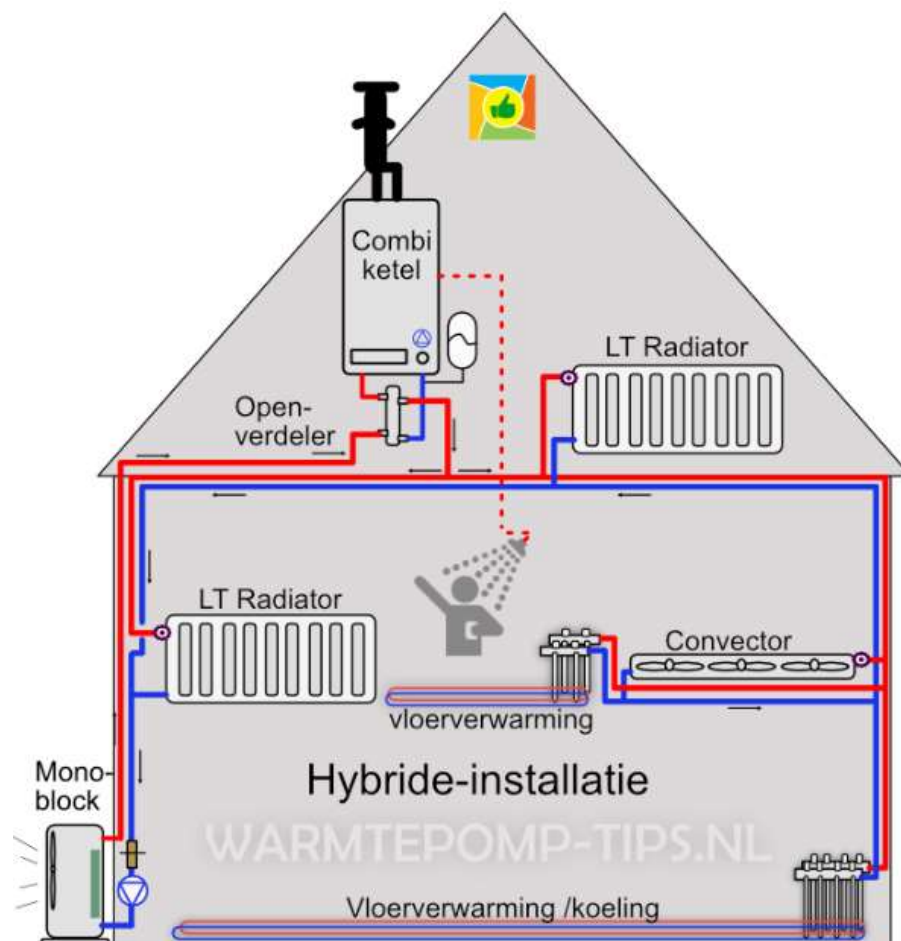
Tussen de buiten-unit en binnen circuleert 'koudemiddel'

verschil tussen monoblock en split

Bij een split-uitvoering zit de condensor binnen

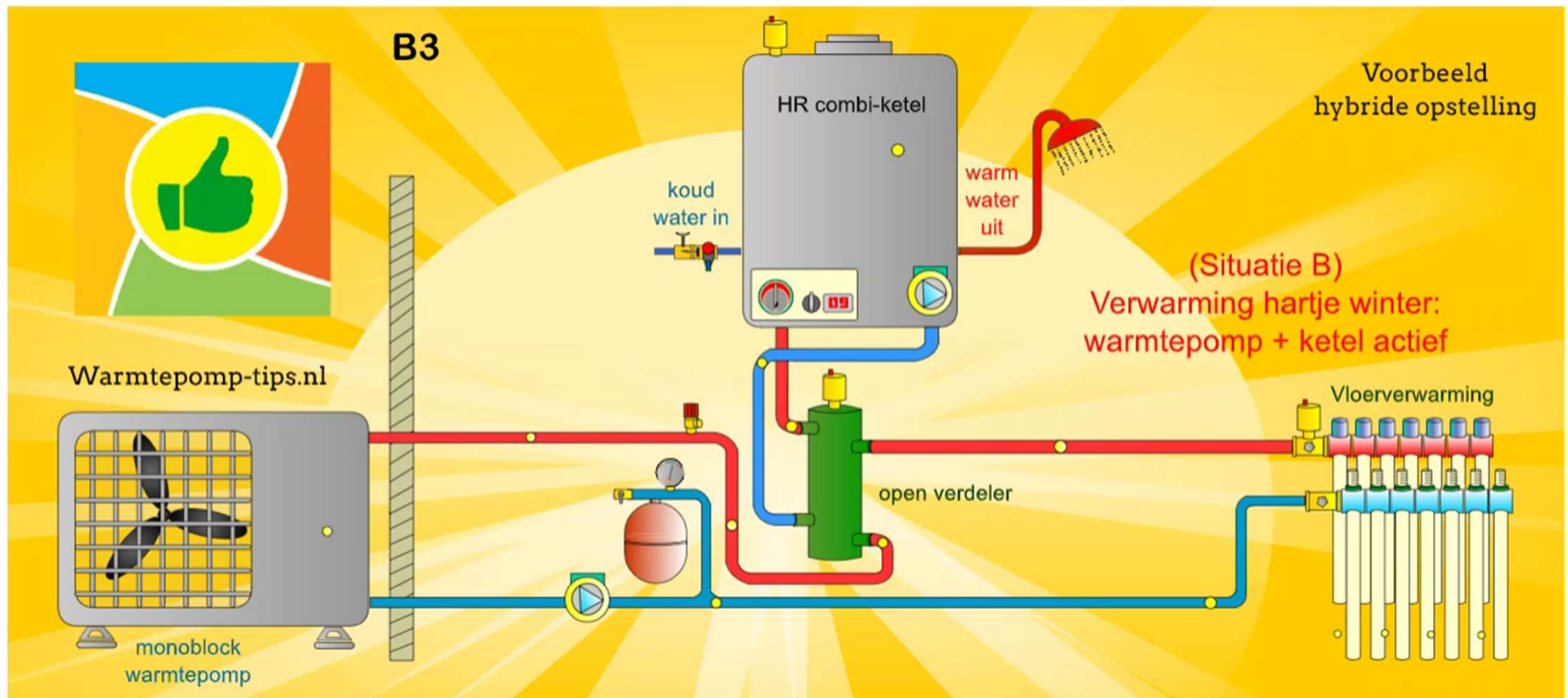
Hybride of All-electric

Hybride warmtepomp

Situatie A = Voor- en najaar, dus warm → alleen warmtepomp

Situatie B = Hartje winter, dus koud → warmtepomp + HR ketel

Warmtepomp en gedrag

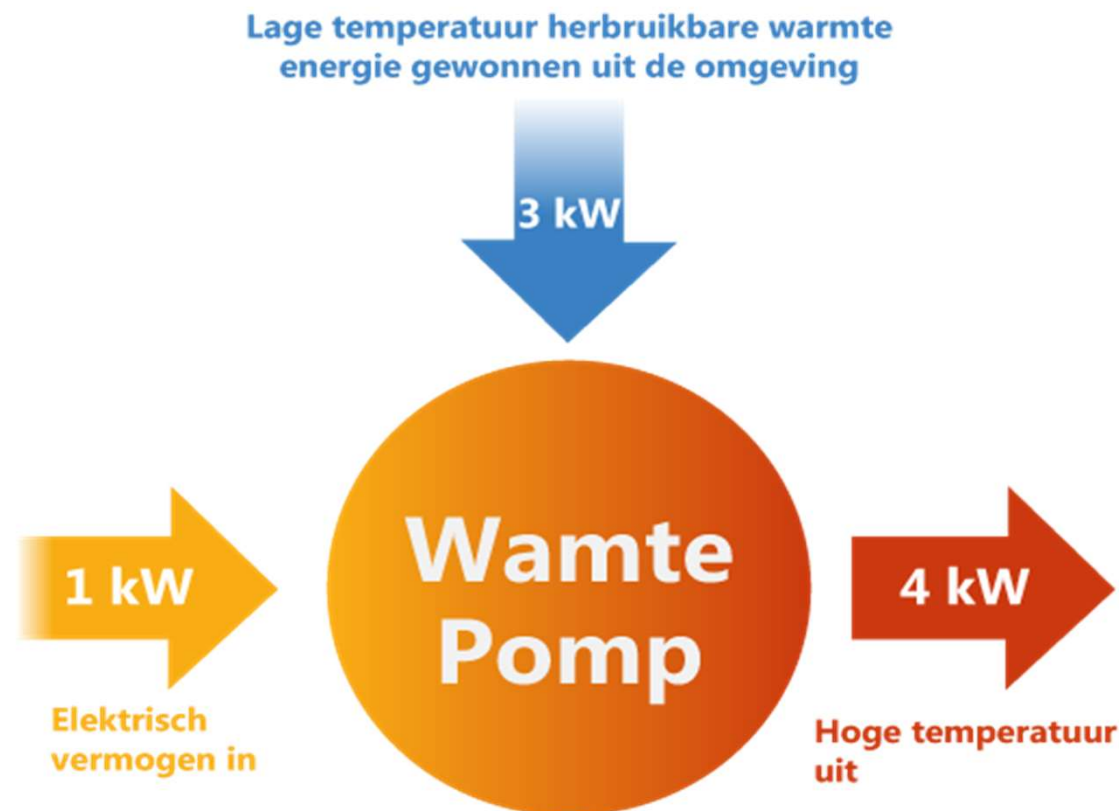
Bij gebruik van een warmtepomp **geen nachtverlaging toepassen.**

Een modulerende warmtepomp heeft het **hoogste rendement** wanneer deze constant op het laag mogelijkste vermogen kan blijven draaien.

Rendement warmtepomp

- **COP** betekent **C**oëfficiënt **o**f **p**erformance
- De **COP-waarde**: het theoretische rendement van een warmtepomp bij een specifieke buitentemperatuur en CV watertemperatuur.

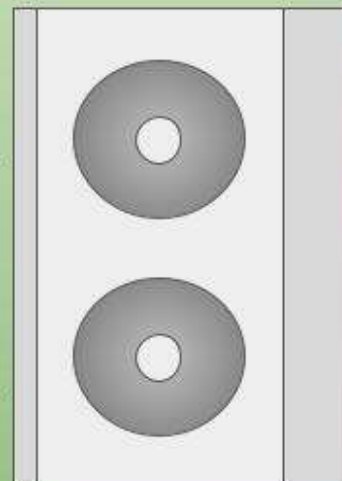
Seasonal Coefficient of Performance

Seizoensgebonden COP

$$\text{SCOP} = \frac{W}{E}$$

B = warmte uit
buitenlucht over
365 dagen

E = elektrische
energie over 365
dagen

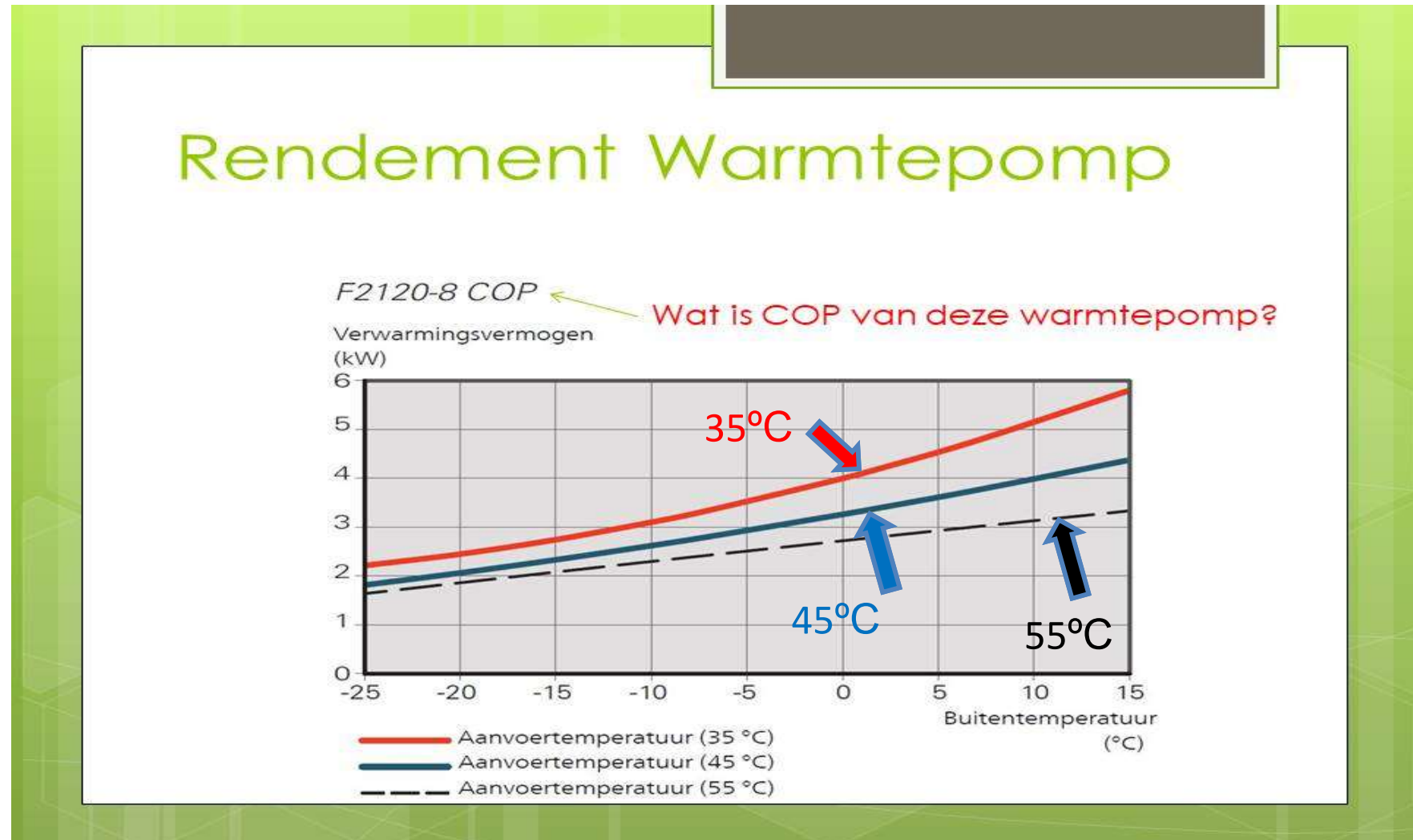

W = B + E =
warmte voor
de woning
over 365
dagen

Invloed van de CV watertemperatuur op het rendement

De gemiddelde temperatuur in het stookseizoen in Nederland is 6,6 °C

Hieronder zie je het resultaat van een SCOP van 5 in plaats van 3

Gasverbruik	Kw/m ³	SCOP	rendement ketel	Gasprijs	stroomprijs	gaskosten CV/jaar	stroomverbruik in KWh	stroomkosten WP/jaar	besparing/jaar
1500	9,8	5	0,9	€ 1,25	€ 0,3	€ 1.875	2793	€ 838	€ 1037

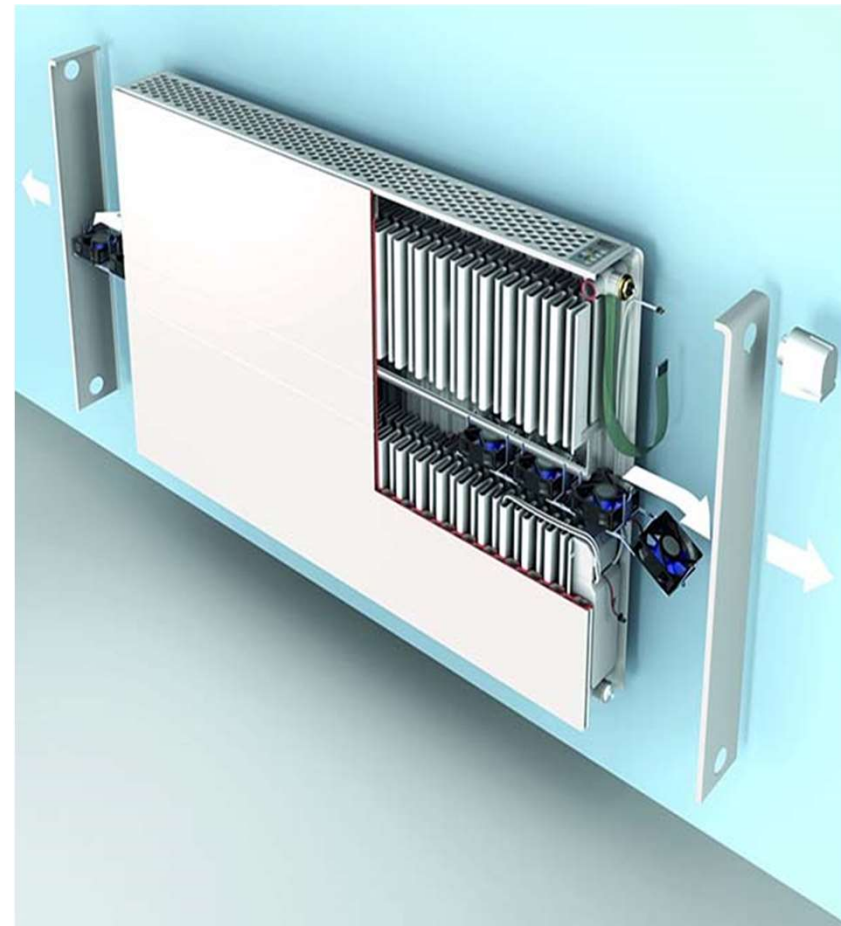
Gasverbruik	Kw/m ³	SCOP	rendement ketel	Gasprijs	stroomprijs	gaskosten CV/jaar	stroomverbruik in KWh	stroomkosten WP/jaar	besparing/jaar
1500	9,8	3	0,9	€ 1,25	€ 0,3	€ 1.875	4655	€ 1397	€ 478

Wel of geen vloerverwarming?

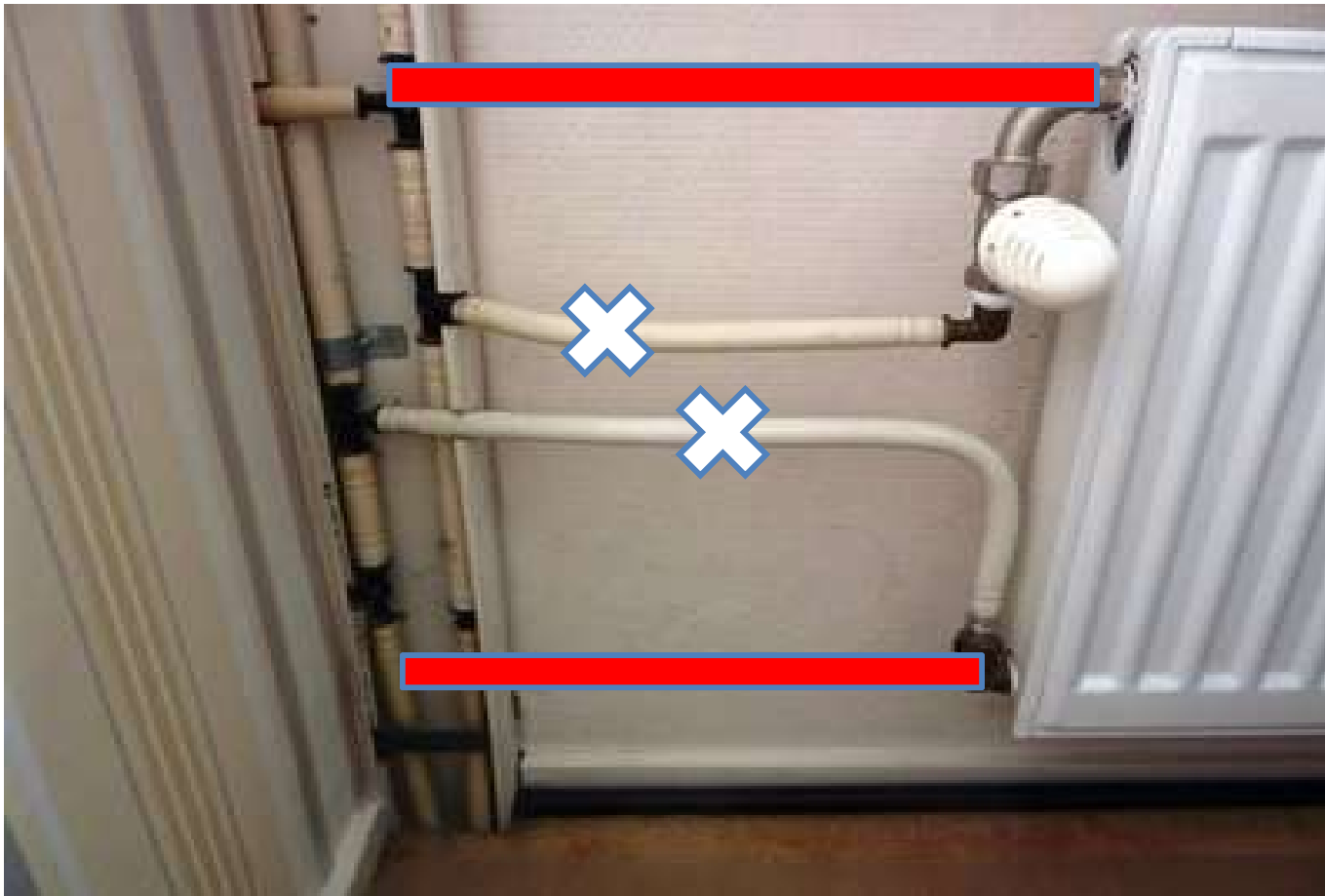
Moderne vloerverwarming ideaal voor verwarmen met hoog rendement van de warmtepomp

Ook zonder vloerverwarming kun je met een hoog rendement je huis met een warmtepomp verwarmen

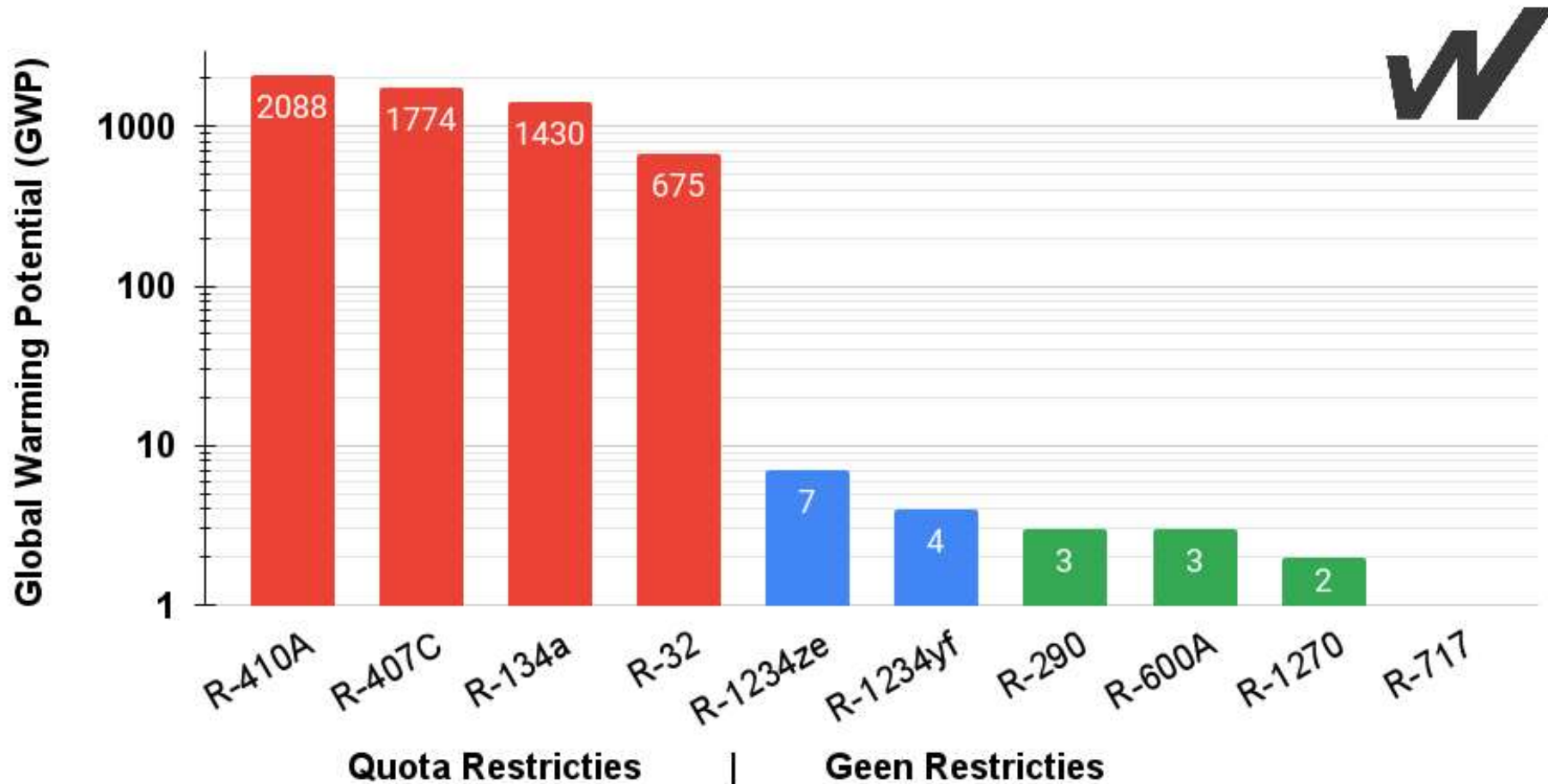

Leidingdiameter CV/warmtepomp

Goede leidingloop = in rood aangeven

Warmtepompen met Koudemiddelen in het rood mogen na 2027 nog niet meer verkocht worden.

Hoe groot moet het vermogen van de warmtepomp zijn?

Om het vermogen van een warmtepomp te bepalen, is het aan te bevelen om een **warmteverliesberekening** van je huis te laten maken, na het isoleren.

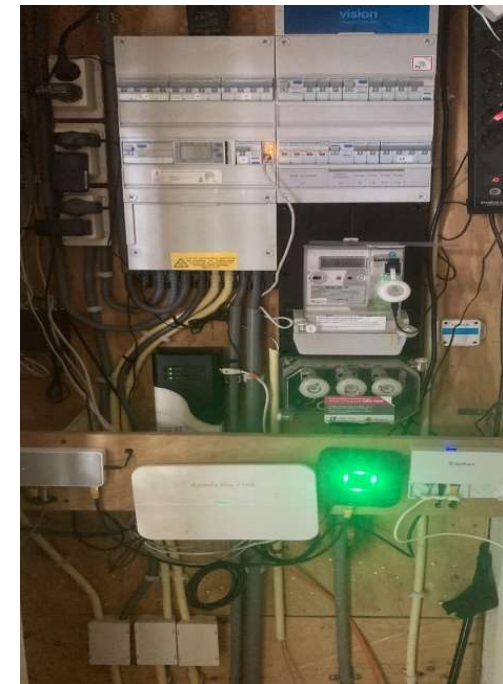

Bijkomende kosten warmtepomp

- Met een **all-electric warmtepomp** en van het gas af:
  - een warmwater voorziening.
  - De meeste merken hebben ook een binnen-unit waarin een boiler is verwerkt.
- Bij een **Hybride opstelling** blijft de CV warm water maken met behulp van gas.
- Aanpassingen **meterkast**. Bij all-electric warmtepomp met boiler is meestal ook een 400 volt aansluiting.

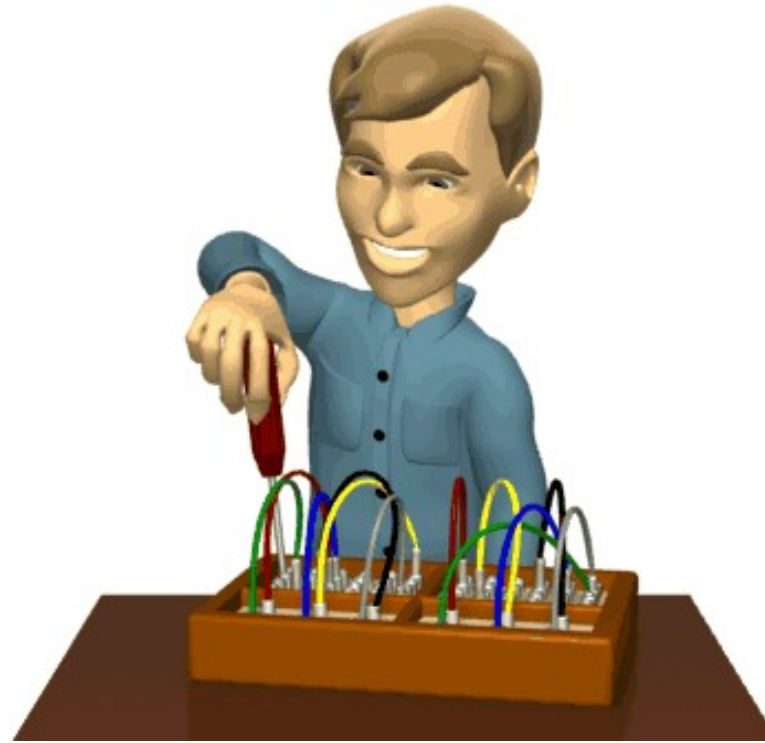

Oud

Nieuw

Onderhoud warmtepomp

Een warmtepomp heeft weinig onderhoud nodig,
een jaarlijkse controle van de werking is wel aan te bevelen.

Zorg dus voor een onderhoudscontract bij een erkende leverancier.

Warmtepomp-tips

Onafhankelijk warmtepomp advies

Via warmtepomp-tips.nl worden geen diensten of goederen verkocht, het blijft enkel bij het verstrekken van informatie.

Samenvatting

1. Eerst je huis zo goed als mogelijk isoleren en kierdicht maken.
2. Daarna de ventilatie op orde brengen.
3. Dan het juiste vermogen voor de warmtepomp laten berekenen.

Zorgen dat het afgiftesysteem (radiatoren of vloerverwarming) geschikt is om met lage temperatuur te verwarmen, het liefst maximaal 35 °C

Gevolgen voor de energierekening

- Isolatie = minder energieverbruik, dus lagere kosten
- Warmtepomp en zonnepanelen zorgen voor lagere maandelijkse kosten
  - Minder afhankelijk van de gasprijs fluctuatie

Info warmtepomp leverancier

Jan Janssen geeft uitleg/antwoord op vragen over de warmtepomp

Subsidie

Subsidie

- Op de site van Brabant Woont Slim kun je alles vinden over subsidies en (renteloze) leningen
- Wanneer je 2 isolatie maatregelen neemt verdubbelt de subsidie
- Ook in 2025 is er subsidie voor een warmtepomp

Meer informatie over subsidie zie ook
Milieu Centraal
www.milieucentraal.nl

Zonnepanelen

Zonnepanelen

- Stroomverbruik hoger met een warmtepomp: ca. 3.000 kWh.
  - Ondanks de afschaffing van de salderingregeling is het **toch voordeliger** om zonnepanelen te leggen
    - Direct stroomverbruik van de panelen voor al je apparaten in huis is +/-30%.
  - Direct stroomverbruik met een warmtepomp is +/-40%

Thuisbatterij

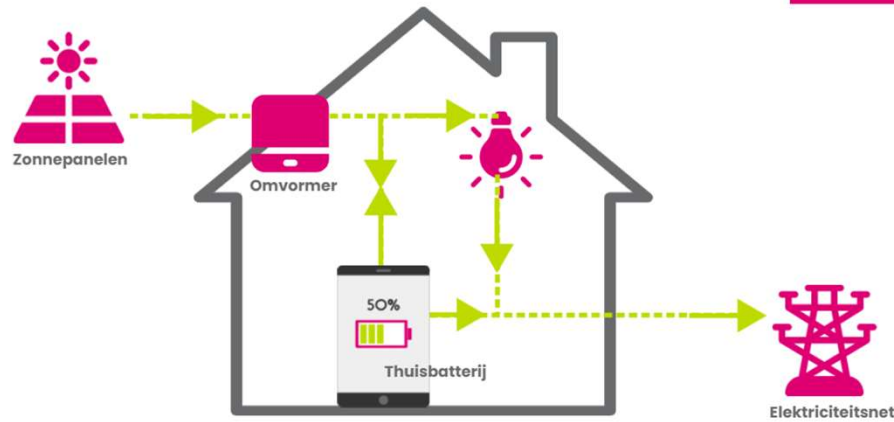

Waarom een Thuisbatterij

- Eigen opgewekte stroom opslaan
- Noodstroom bij calamiteiten
- Handelen in stroom
- Directe verbruik kan toenemen van 30% naar 60%
- Informatie van Gijs Scheffers van Hoppenbrouwers

Energieopslag met de thuisbatterij

Prestaties per batterij

	Prijs	Levens duur	Diepte ontlading	Opslag capaciteit	Piek belasting
Lood/Zuur	✓ ✓ ✓	✓	✓	✓ ✓	✓ ✓
lithium-ijzer-fosfaat LiFePO4	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓
lithium-ion Li-ion	✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓
Zout/Water	✓	✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓	✓

Laad en ontlaadvermogen kleine thuisaccu

- De capaciteit van bovenstaande thuisaccu is 2,7 KWh.
- Deze thuisaccu heeft een laad- en ontlaadcapaciteit van “maar” 800 Watt/uur.
- Aansluiten 3 batterijen elk op een aparte groep of fase geeft een hoger laad- en ontlaadvermogen van 2400 Watt.

Vragen

Contact

Wil je deze PowerPoint presentatie thuis ontvangen, dat kan.
Stuur dan een e-mail naar jac@ecmeerijstad.nl

ME team

Dank voor jullie aandacht